

Dame Blanche

TRAGIKOMEDIE

GIJS
MULLER

Dame Blanche

tragikomedie

Gijs Muller

UITGEVERIJ
VOGELVRIJ

Colofon

Eerste uitgave: december 2020

Gijs Muller

Uitgeverij Vogelvrij

Redactie: Machteld Stiling

Correctie: Janke Scharff

Omslagontwerp: Ralph Koridon

Opmaak: Arjen Broeze, Kingfisher Design

ISBN E-boek: 978-90-8305-583-1

ISBN Paperback: 978-90-8321-541-9

© 2021 Uitgeverij Vogelvrij. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende(n).

© 2021 Uitgeverij Vogelvrij. All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without the prior permission in writing from the proprietor(s).

‘Anne?’ De vrouw staaarde hem met paniek in haar ogen aan. ‘Dat kan niet. Anne is dood.’

‘Het is je kleindochter, mam. Ik heb het je allemaal al een paar keer uitgelegd. Ze is naar Anne vernoemd. En ik heet nu alleen nog maar Jan. Begrijp je wat ik zeg?’

De vrouw keek met open mond naar de baby in zijn armen. ‘Hoe kan het? Hoe kan dat nou?’

‘Kindertjes worden geboren, dat gebeurt. Zij is net geboren. Vorige week. Alles is goed gegaan. Wil je d’r even vasthouden?’

De oude vrouw schudde even haar hoofd en wendde zich van hem af. ‘Nee nee. *Bullshit*. Het kan niet. Het kan gewoon niet.’

Een jonge verzorgster kwam binnen met een dienblad met twee kopjes thee. ‘Sorry dat het even duurde. Het is druk vandaag. Is dat een kleinkind?’

‘Ja.’

‘En dat ziet ze voor het eerst?’

‘Nee. We zijn al een keer geweest, maar dat is ze vergeten.’

‘Snapt ze het wel?’

‘Ik weet het niet.’

‘Het gaat hard op het moment. Herkent ze u nog wel?’

‘Ja. Altijd eigenlijk.’

‘Dat is heel mooi.’ Het meisje boog zich naar de vrouw toe. ‘Het is uw zoon met uw kleinkind. En ik heb thee voor u.’ Ze zette het blad op het lage tafeltje. ‘Hoe heet het baby’tje?’

‘Anne.’

‘Ach ja natuurlijk. Vernoemd naar haar beroemde tante. Wat prachtig.’

Jan knikte.

Het meisje hurkte voor de stoel waar de oude vrouw op zat en probeerde haar blik te vangen. ‘Het is uw kleinkind en ze heet Anne. Is dat niet prachtig?’

‘Anne is dood.’

‘Ja, Anne is dood. Dat was een groot drama. Een verschrikkelijk drama.’

Het oude lijf verstrakte, de vrouw keek woedend op. ‘Daar weet jij niks van. Hoe kan jij dat weten? Ga weg. Ik wil geen thee. Rot op met je thee.’

Het meisje lachte en kwam weer omhoog. ‘Ik laat het toch nog even staan allemaal. Misschien wil uw zoon wel. Ik kom zo nog even kijken.’

Toen ze weg was, keek de oude vrouw haar zoon Jan aan. ‘Ik wil haar toch wel even vasthouden. Toch maar wel. Kom maar op met die baby.’

Vier jaar eerder:

1.

Het was in het Nederland van begin mei 1996, toen er nog in onschuld en onwetendheid werd geleefd, toen de werelden nog klein waren en de mensen nog in het goede geloofden, dat Jan Anne op weg was naar zijn werk in de bibliotheek. Hij deed dat in zijn kleine okergele Volkswagen Polo, een tweedehandsje dat hij in een aantal jaren bij elkaar had gespaard, en hij reed zoals altijd erg rustig en wat overdreven voorzichtig. Hij had pas kortgeleden, toen hij al bijna dertig was, zijn rijbewijs gehaald en dat maakte hem een onzekere chauffeur, die met zijn vele aarzelingen op kruispunten en bij het passeren van de zijwegen nogal eens onduidelijke en dus gevaarlijke situaties creëerde. Die overigens gelukkig zelden of nooit tot echte ongelukken leidden, daar ging hij gewoon te langzaam voor. Er werd weleens bruusk geremd en een heel enkele keer schoof zijn blik langs het blik van een ander of er zelfs even tegenaan, maar dat stelde niet veel voor. Meestal reed men door, soms moesten de verzekeringen eraan te pas komen om de kleine schades te kunnen laten herstellen. Het hoorde erbij, vond hij, waar gehakt werd vielen nou eenmaal spaanders.

Jan Anne stond in de buurt van het

centrum, vlak bij zijn bestemming, stil voor een zebrapad, de een na de ander de kans gevend over te steken, toen er achter hem uit een van de auto's getoeter klonk. Hij veerde op en draaide zich blij om, omdat hij dacht dat iemand hem herkende en groette, maar omdat hij niet kon zien wie het was, stak hij alleen maar zijn arm door het raampje en zwaaide in de lucht. Nog drukker getoeter was het antwoord. Blij zwaaide hij nog eens.

Drie minuten later parkeerde hij voor de bibliotheek, stapte uit, sloot de Polo af met de centrale deurvergrendeling, wat elke keer weer een genoegen was, geweldig al die nieuwe snufjes, en hij liep hij naar binnen.

Door zijn werk en door de manier waarop hij dat werk deed, was hij een bekend persoon in het kleine stadje en mateloos populair. Hij werkte snel en effectief, was toch vriendelijk en persoonlijk, maar bovenal was hij ter zake kundig. Hij kende zo ongeveer alle boeken die de bibliotheek in bezit had en ook al had hij ze niet allemaal gelezen, hij wist precies voor wie ze geschreven waren en voor wie niet. Voorbij die bekendheid en populariteit was hij als persoon nogal een mysterie, omdat hij erg op zichzelf was en zich nooit ergens anders vertoonde dan op zijn werk, maar daar waren de meeste mensen inmiddels aan gewend en er werd niet meer over nagedacht of gespeculeerd. Jan Anne was nou eenmaal Jan Anne, het was zoals het was. Klanten die hem voor het eerst zagen en hoorden vroegen

zich weleens af of ze met een man of een vrouw te maken hadden, omdat zijn stem zo hoog was en zijn voorkomen zo zacht en rond. Jan Anne was zich daar in de loop der jaren bewust van geworden en kleepte zich daarom stevast in een klassiek mannelijk vijftigerjarenpak, compleet met stropdas en pochet, om duidelijk aan te geven dat men met een man te maken had.

Het was die ochtend al snel druk en hij moest flink doorwerken om ervoor te zorgen dat er zich geen rijtje bij de balie vormde. Desondanks kreeg iedereen even zijn volle aandacht, dat was waar ze voor kwamen tenslotte, los van de boeken natuurlijk.

‘Komt u maar, hoor.’ Hij keek naar wat er geleend ging worden. ‘O, kijk eens even, dit is een goede keus. Hier gaat u mooie uren mee beleven. Heeft u uw pasje bij u?’

‘Wat leuk dat er nog mensen zijn die de boeken van JB Schuil lezen, ik heb ze als kind verslonden. Weet u dat deze eerst *Doodverklaard* heette, ze hebben later de titel veranderd, misschien omdat kinderen het een enge titel vonden. Dat zal het wel zijn geweest.’

‘Stuyveling, dat was de grote man van de literatuur. Weet u dat hij de slogan *Kopen bij de Spar is sparen bij de koop* heeft bedacht? Op zijn sterfbed schijnt hij gezegd dat hij dat het hoogtepunt van zijn carrière vond. Grappig, hè? Zo’n grote literator.’

‘Te laat is eigenlijk gewoon te laat, jongeman.

Ik bedoel, waarom zou één dag te laat dan wel mogen en twee dagen niet? Omdat het maar één dag is? Twee dagen te laat is maar één dag later dan één dag te laat. En drie dagen te laat is maar één dag later dan twee dagen te laat. En zo kun je wel blijven doorgaan. Maar goed, omdat je zo mooi naar de kapper bent geweest zullen we het deze keer door de vingers zien. Maar de volgende keer ben je de klos.'

'Dan moet u overmorgen terugkomen, want morgen zijn we dicht. In verband met dodenherdenking. Ik begrijp eerlijk gezegd ook niet wat het een met het ander te maken heeft, maar ik maak hier de regels niet. Jammer genoeg. Overmorgen, op Bevrijdingsdag, zijn we dan opeens weer wel geopend, om negen uur staan we hier weer klaar om u met open armen te ontvangen. Schikt het overmorgen?'

'Wie volgt? Komt u maar hoor. Kijk, daar hebben we iemand die iets wil leren en verder wil komen. Wat een mooie keuze. Wel een woordenboek erbij houden, raad ik u aan. Dit is bepaald geen kattenpis.'

Later op de dag, toen het wat rustiger was geworden en hij alles wat hij in de drukte zolang even weggelegd had aan het afwerken was, kwam Belletje bij hem langs, de nieuwe oproepkracht voor halve dagen, belast met het terugzetten van wat er net teruggebracht was, omdat dat er dan anders bij inschoot en er boeken waren waarvan in het systeem stond dat ze niet uitgeleend waren maar die ook

niet op hun plek stonden, wat tot verwarring en discussies leidde. Met haar opgestoken haar en hoornen brillette zag het jonge meisje er intellectueel en frikkerig uit, maar wie goed keek zag dat ze daarmee alleen maar probeerde te verhullen dat ze geschapen was zoals God het bedoeld had.

‘Hai. Goeiemorgen.’

‘Hallo meisje. Bella was het toch?’

‘Iedereen zegt Belletje.’

‘Belletje. Leuk. Tingelingeling. Ga je gang hoor.’

‘Dank je wel.’ Ze pakte wat boeken uit de kast achter hem en begon die in de grote plastic bak die ze bij zich had te stapelen.

‘Mooi meisje ben je, Belletje.’

Ze keek wat argwanend op, maar zag dat hij het open en eerlijk zei, niet smoezelig of opdringerig, zodat ze er geen aanstoot aan kon nemen. Toch reageerde ze er niet op en ging ze verder met haar werk. De inhoud van deze kast nog en dan was ze klaar voor vandaag.

Eind van die dag parkeerde de okergele Polo voor het wat sombere bejaardentehuis aan de provinciale weg richting het westen. Jan Anne stapte uit en liep naar binnen.

Het was rustig en bijna onheilspellend stil op de gangen, alsof er gestorven werd in de kamers die erop uitkwamen, of minstens dat daar op werd gewacht. Toen hij bij de gezelschapsruimte kwam en daar door de

glazen deuren naar binnen keek, zag hij haar zitten, precies zoals hij gewend was en verwacht had. Ze leefde volgens een strak tijdschema, elke dag verliep precies hetzelfde als de vorige en als er iemand was die de behoefte daaraan begreep was hij het wel. Hij deed het niet of nauwelijks anders. Zo moeder, zo zoon. Hij stapte het zaaltje binnen, zachtjes, om niemand aan het schrikken te maken.

Even later zaten ze samen uit het raam te kijken, moeder en zoon, de familie compleet.

‘Wat heb je vandaag gedaan, mam?’

‘Niks.’

‘Lekker rustig.’

‘Nou ja, niks. Dat moet je niet zeggen.’

‘Ik zei het niet, je zei het zelf.’

‘Ik ben aan het vechten. Ik ben de hele dag aan het vechten.’

‘Wauw. Met wie dan?’

‘Ze proberen me hier te vergiftigen.’

‘Ja, dat zeg je al een tijdje. Maar het lukt niet erg, hè?’

Zij keek hem van opzij aan, met die uitgestreken bijna arrogante blik. ‘Humor?’

‘Kun je niet tegen?’

‘Ja hoor,’ klonk het bits. ‘Ik kan overal tegen. Ik zal wel moeten.’

Ze zwegen en keken naar buiten.

‘De vogels eten dat brood ook niet.’ Ze wees.

‘Volgens mij wel. Kijk dan.’ Hij wees ook.

‘Nee nee. Ze nemen het mee maar ze eten het niet op.’

'Hoe weet je dat?'

'Dat koolmeesje is al zeker tien keer geweest. Die kan toch helemaal niet tien van die stukjes op? Hoe kan dat nou? Dus hij gooit ze weg. Net als iedereen hier. We proberen ons eten zo veel mogelijk weg te gooien.'

'Misschien is het steeds een ander koolmeesje?'

'Nee. Ik herken hem.'

'Bovendien is het een roodborstje, mam. Die kun je herkennen aan hun rode borst.'

'Wie kent hier deze vogels nou, jij of ik? Wie zit hier nou elke dag, jij of ik?'

Jan Anne deed er maar het zwijgen toe

'En is dat rood? Dat is niet rood. Dat is oranje.'

'Daar heb je gelijk in. Toch noemen ze 'm een roodborstje. De ornitholoog die hem zijn naam gegeven heeft zal wel kleurenblind zijn geweest.'

'Jij lult ook maar in het wilde weg, hè?'

'Ja, mam. Ik probeer een conversatie met je te hebben. Anders zitten we hier maar.'

'Wat is er opeens tegen zitten?'

'Niks. Zitten is heerlijk. En samen zitten nog heerlijker. Je hebt gelijk.'

Ze keken. Het vogeltje nam een stukje brood in zijn bek en vloog ermee weg.

'Dat is het enige wat ik nog leuk vind. Naar die vogels kijken. Daar leef ik voor.'

'En ik ben er ook nog, hè mam? Om bij je te zitten. Wat ik vaak doe. Heel vaak.'

Ze blikte even naar opzij, alsof ze wilde

controleren of hij de waarheid sprak. 'Ja,' zei ze vervolgens wat stuurs. 'Jij bent er ook nog. Jij wel ja.'

'Ik wel ja. Gaan we het daar over hebben?'

'Ik ga het helemaal nergens meer over hebben. Ik heb het in mijn leven over genoeg gehad. Ik kijk naar de vogels, dat is wat ik doe.'

'Ja mam, ik zal zo gaan. Dan heb je geen last meer van me.'

'Ik heb geen last van je, jij hebt last van mij.'

'Ja mam.'

Een uur later stond hij voor zichzelf te koken, weer met alle aandacht en zorgvuldigheid. Hij waste de wortelen en sneed ze in kleine, regelmatige, vierkante blokjes, zodat ze straks een mooi geheel zouden vormen met de doperwten en het balletje gehakt dat hij na het braden in schijfjes zou snijden. Poes Debbie kroelde om hem heen en drukte zich spinnend tegen zijn onderbenen. Zij kwam aan de beurt als het vlees stond te braden en de groente te koken, dat wist ze en ze verheugde zich erop.

Toen alles klaar was en het bordje opgemaakt - gebakken aardappeltjes, de schijfjes gehakt en nog wat draadjesvlees van gisteren en de mix van wortels en doppers - nam hij plaats op de bank, trok het kleine salontafeltje naar zich toe, zette daar zijn maaltijd op en deed de televisie aan. Uiteraard

was hij op tijd voor het Rad van Fortuin, hij moest zelfs nog even wachten op het einde van het reclameblok, wat hij deed, hij moest wachten, hij mocht van zichzelf pas beginnen met eten als het spel begon. Hoe kwam het dat hij een paar minuten eerder klaar was dan anders? Misschien omdat het gehakt eerder klaar was geweest omdat het een kleinere bal was dan anders, omdat hij nog wat draadjes-vlees had gehad? Ja, dat zou het zijn.

De uitzending begon, Hans van der Togt heette hem hartelijk welkom, Leontine ging schitterend bij de bordjes staan. Wat een mooi meisje was dat toch.

Die avond schoof hij ook een paar minuten eerder dan anders in bed, zich weer afvragend hoe dat zo gekomen was. Was het een paar-minuten-eerder-dag? Hij had niets anders gedaan dan anders, hij was precies om kwart over tien naar boven gegaan, maar toch was het op dat moment nog vóór half elf. Sneller uitgetkleed en tandengepoetst? Heel vreemd.

Naast hem op het nachtkastje en op de plank boven het bed lagen stapels boeken, die hij geleend had uit zijn eigen bibliotheek, om te lezen of even door te kijken; dat beschouwde hij als een onderdeel van zijn werk. Omdat hij vanavond een stapeltje afwerkte dat alleen maar doorgekeken hoefde te worden, veelal werkjes over knutselen en handenarbeid, mocht de radio nog even aan blijven, dat had

iets gezelligs, dan was de wereld nog even bij hem.

‘En dan heb ik vanavond in *Zegt u het maar!* aan de lijn de heer van Dijk, meneer van Dijk, welkom in de uitzending.’

‘Goeienavond.’

‘Zegt u het maar.’

‘Ja, ik ben het dus eens met de stelling, want ik vind geweld niet goed. Ik ben tegen geweld. Ik vind dat mensen mekaar met rust moeten laten en van mekaar af moeten blijven. Ik vind dat mensen...’

Precies tweeëndertig minuten later legde Jan Anne het laatste boek weg, deed de radio en het bedlampje uit en draaide zich op zijn linkerzij. Hij begon altijd op links. Even lag hij in stilte, toen klonk er een beschaafde, korte droge scheet.

‘Sorry,’ zei hij tegen het donker.

2.

Toen Jan Anne de volgende ochtend in zijn okergele Polo terugreed van Albert Heijn, kwam hij even stil te staan in een kleine file op de weg langs het water, vlak voor het beruchte kruispunt waar het altijd misging, en omdat het nogal lang duurde, stapte hij uit, net als verschillende chauffeurs vóór hem, om te kijken wat er gebeurd was. Tot zijn schrik zag hij even verderop Belletje in tranen en met een bebloede knie, met allemaal mensen om haar heen. Hij snelde ernaartoe en trof haar naast haar fiets, die volledig in puin half onder een auto lag. 'Och gossie, Belletje. Wat is gebeurd?'

'Het is zo gevaarlijk, dit kruispunt,' schokschouderde het meisje half huilend. 'Je kunt helemaal niet zien of er iemand aankomt, door die bomen, en ze rijden allemaal hartstikke hard hier. Ik had wel dood kunnen zijn!'

Janne Anne sloeg zijn arm om haar heen. 'Maar dat ben je niet, hè? Gelukkig maar. Dat zou echt heel erg zonde zijn geweest.'

'En moet je mijn fiets zien.'

'Beter je fiets dan jij, liefje.' Hij keek naar het hoopje verwrongen staal waar hier en daar wild wat spaken uitstaken. 'Ja, die kun je weggooien.'

'Ik had hem pas een half jaar.' Ze huilde

even rustig verder. 'Kun jij me zo even thuisbrengen, alsjeblieft? Ik kan niet zo goed lopen met al dat bloed op mijn knie.'

Jan Anne aarzelde. Hij had zijn diepvriesproducten weliswaar in zo'n isolerende tas gestopt, maar dat werkte hoogstens een half uurtje. Het was gewoon heel vervelend als je tijdschema in de war werd gegooid.

'Alsjeblieft?'

Even later, in een klein maar gezellig ingericht appartementje, verbond hij Belletjes knie, met vaardige hand natuurlijk, als een professionele verpleegster. Hij had de zorgen over de diepvriesproducten in de tas van zich afgezet. Soms moet je je overgeven aan hoe het allemaal anders loopt, dat zeiden de filosofen, dus dit was een goede oefening dat in de praktijk te brengen. Zo moest hij het maar zien.

'Dank je wel. Wat ontzettend lief van je. En wat kun je dat goed. Kan ik je op een of andere manier bedanken?'

'Dat heb je net gedaan.'

'Zal ik voor je koken vanavond?'

'Nee hoor. Ik heb zelf net van alles in huis gehaald. En ik lust bijna niks. Bovendien moet ik weg, want er zit van alles in de vriestas.' Het was een smoes, want hij was al te laat, alles in die tas zou hij vanavond moeten opeten. Iets wat ontdooid is opnieuw invriezen is niet fris.

'Of zal ik je meenemen naar de bioscoop? Ik wil je zo graag bedanken.'

‘Hoeft niet. Echt niet.’

‘Ijsje eten? Een dame blanche bij Knopper?’

Hij keek haar scherp aan. Wat was dit nou weer? Toeval natuurlijk, maar dan was het wel echt een vreemd toeval. Was er een hogere kracht die een spelletje met hem speelde? Dat gevoel had hij weleens vaker, als er van die magische, realistische gebeurtenissen op zijn pad kwamen. Wat eigenlijk best vaak het geval was.

‘Wat is er? Wat kijk je boos.’

‘Er is niks. Je hoeft me niet te bedanken.’

‘Maar ik wil het zo graag. Kom, we brengen je boodschappen naar je huis en gaan daarna een ijsje eten. Oké?’

Jan Anne beseftte dat hij er niet onderuit kwam. Dat was het grote nadeel van zijn hulpvaardigheid, zo was al eerder gebleken, mensen wilden altijd iets terugdoen. En iemand iets geven was zijn specialiteit, dat kon hij als de beste, maar zelf iets ontvangen, dat was andere koek, heel andere koek. ‘Laat die boodschappen maar zitten,’ bromde hij. ‘Ik eet het wel op vanavond, Kan het vast ontdooien.’

Twee pakken doperwten tegelijk.
Potdomme.

De eigenaar van de zaak, Dirk Knopper, zette twee dame blanches op tafel. ‘Twee dame blanches, mevrouw meneer. Met liefde gemaakt. En nog wat andere ingrediënten.’

‘Dank u wel, meneer Knopper.’

‘Heb je eindelijk een vriendje, Bel?’

‘Nee hoor. Hij wil me niet.’ Het meisje grijnsde.

‘Hoe kan dat nou? Iedereen wil jou. Maar meestal zijn ze te oud voor je. Zoals ik.’ Hij grijnsde ook.

‘Zo oud bent u toch niet?’

‘Kind, ik ben over de veertig. Ik heb gisteravond alvast op een site voor rollators en trapliften zitten koekeloeren. Laat het jullie smaken.’ De man liep terug naar zijn counter, waar een paar kinderen ongeduldig op hem stonden te wachten.

Jan Anne keek naar zijn ijsje, alsof het een vreemd verschijnsel was. Ja zeg, dit was een dame blanche.

‘Niet goed?’

‘Jawel. Heel goed.’ Hij begon te eten, zij ook.

‘Lekker?’

‘Heel lekker.’

Even genoten ze in stilte van de donkerbruine warme tinten in de koude vanille en van al het zoet, zoet bij zoet.

‘Ik ging toen ik heel klein was ijs eten met mijn vader. En dan nam hij altijd een dame blanche.’ Jan Anne at verder, met kleine hapjes. ‘Dus dat je me uitgerekend daarvoor uitnodigde, daar schrok ik gewoon een beetje van.’

‘Leeft-ie niet meer?’

‘Mijn vader? Nee. Mijn moeder wel. Was het maar andersom geweest.’

'Meen je dat?'

'Nee. Maar ik zei het wel, dus dat zal dan toch wel iets betekenen. Denk je niet?'

'Hoe oud was je toen-ie doodging?'

'Elf. Of nee, tien, bijna elf.'

'Wat zielig.'

'Voor mij of voor hem?'

'Voor allebei.'

'Voor hem toen niet meer. Als je dood bent, ben je niet zielig meer.'

'Voor jou dan.'

'Zal wel. Het is lang geleden Ik ben het al bijna vergeten.'

'Blijkbaar niet dus.'

'Nee.'

'Mijn moeder en ik zijn nu met zijn tweetjes. Zij zit in een tehuis, want ze is de kluts een beetje kwijt.'

'Ook zielig.'

'Valt ook mee.'

Ze zwegen even en aten. Jan Anne merkt dat hij ervoor probeerde te zorgen dat hij steeds nog iets meer ijs had dan zij, zodat zij straks eerder klaar zou zijn en hij dan nog een paar laatste hapjes kon nemen terwijl zij niets meer had. Idioot natuurlijk, hij was een volwassen man, maar hij kon het niet tegenhouden. Niemand mocht ooit weten hoe kinderachtig hij eigenlijk was.

'Ben je met iemand?' vroeg zij. 'Met een vrouw? Of met een man?'

'Nee.' Hij voelde dat zijn rug in een fractie van een seconde klam werd. Dit was precies

waarom hij dit niet wilde, hij wilde niet met mensen een ijsje eten of een drankje drinken, altijd kwamen er dan die vragen, altijd wilde ze dan weten hoe hij leefde en wie hij was en hij wilde dat voor zichzelf houden. Waarom mocht hij dat niet voor zichzelf houden?

‘Waarom niet?’

‘Gewoon. Ik ben niet met iemand.’

‘Wel geweest?’

‘Ook niet. Hou eens op zeg.’

‘Mag ik dat niet vragen?’

‘Je mag alles. Maar ik mag ook zeggen dat ik het er niet over wil hebben.’

‘Ben je ook nooit met iemand geweest? Man of vrouw.’

Hij keek haar aan. ‘Zal ik je eens wat zeggen?’

‘Ja graag.’

‘Het is de eerste keer in mijn leven dat ik zelf een dame blanche eet. Echt waar. Ik wilde ’m vroeger niet. Ik vond die chocola eng. Zo donker.’ De aanval was de beste verdediging, dat wist hij en zo deed hij dat, je kon gewoon over iets anders beginnen.

Even keek ze hem onderzoekend aan, deze aparte man wilde duidelijk geen persoonlijke gesprekken voeren. Grappig eigenlijk, meestal was zij degene van de twee die vertrouwelijkheid afweerde, nu was dat anders. Ook weleens leuk om mee te maken.

‘Het is het lekkerste ijsje dat ik ken.’

‘Ik ben het met je eens.’

Ze aten verder.

‘Echt lekker. Je vader had gelijk.’

‘Ja. Zeker. Het was een man met smaak. Mijn moeder was blijkbaar ook lekker vroeger. Daarom leef ik.’ Hij lachte even.

‘Ik ben blij dat je leeft. Anders had ik hier maar alleen gezeten.’ Ze schraapte de laatste streepjes ijs van haar glazen bordje.

Jan Anne keek toe, met glinsterende oogjes. Hij had nog een paar hapjes, waar hij vervolgens intens van genoot, met zijn ogen half dicht, wetende of zich in ieder geval voorstellende dat ze jaloers toekeek.

Hij zat die middag op zijn balkonnetje in de zon te lezen, met Debbie op zijn schoot en zijn kleine transistorradiootje op het tafeltje voor hem en er was natuurlijk weer eens iemand op die zo nodig zijn mening moest geven.

‘Wij zitten dan met zijn allen bij elkaar en dan zijn we twee minuten stil, natuurlijk. Net als iedereen. Het is vreselijk wat er gebeurd is toen en dat mogen we niet vergeten.’

‘Dank je wel, Elly,’ sprak de presentator. ‘Dat brengt de stand op 18-0. Is er dan niemand in Nederland die vanavond om acht uur iets anders gaat doen dan herdenken? Belt u ons op nulvijfendertigviermaalachtviermaalvier. En dan gaan we ondertussen even luisteren naar een Oscar Peterson. Van de plaat *Motions and Emotions* hoort u: *Wave!*’

De muziek zette in. Jan Anne aarzelde, hij kon zich al een tijdje niet goed op zijn boek concentreren, omdat hij geprikkeld werd

door al die inbellers die allemaal hetzelfde zeiden. Wisten ze dan niet dat het leven gecompliceerd was en alles op verschillende manieren bekeken kon worden? Waarom belden er alleen domme mensen die de filosofen niet bestudeerd hadden? Of waren er onderwerpen, zoals deze dodenherdenking, waar je niet anders over kon of mocht denken? Iets wekte zijn ergernis, terwijl hij eigenlijk ook weer niet zo goed wist wat dat was. Hij pakte de telefoon die naast hem op het plankier lag, maar legde die meteen weer terug en probeerde verder te lezen. Wat niet lukte. Nog eens legde hij het boek weg, pakte de telefoon en draaide nulvijfendertigviermaalachtviermaalvier, wachtte even en kreeg vervolgens verbinding met Hilversum. 'Ja, u spreekt met Jan Anne, ik wilde even zeggen dat ik vanavond iets anders ga doen dan herdenken.'

De vrouw aan de andere kant van de lijn vroeg hem even te wachten.

'Ja, dat is goed, maar... Hallo? Bent u daar nog?'

Er kwam geen antwoord, wel hoorde hij dat op de radio de muziek weggedraaid werd en de presentator het weer overnam. 'We hebben een beller die niet gaat herdenken. Anne, heb ik aan de lijn, als ik het goed begrepen heb. Vertel het maar, Anne, wat ga je doen vanavond om acht uur?'

'Nou, het is niet Anne, maar het is J...'

'Hallo Anne, ben je daar?'

‘Ja, ik ben er maar...’

‘Zeg het maar, wat ga je doen vanavond om acht uur?’

Jan Anne zuchtte.

‘Vertel.’

‘Nou ja, ik ga misschien wel iets anders doen en misschien ook niet, maar het zou kunnen. Want wat hebben al die doden eraan dat wij ze gaan lopen herdenken? Er zijn nu allerlei mensen in nood en daar kijken we niet naar om. We zijn liever met het verleden bezig, met dat het allemaal zo erg was vroeger, maar daar kopen we niks voor. Wij niet en de mensen die toen doodgegaan zijn ook niet. Ik bedoel, ik ben er niet op tegen dat we stilstaan bij de verschrikkingen van de oorlog, zeker niet, natuurlijk niet, dus ik ben vóór de dodenherdenking, maar het mag geen excuus zijn om niet om je heen te hoeven kijken en dat gebeurt vaak. En dat moet ook gezegd worden. Kijk nu om je heen, kijk goed wat er nu in de wereld gebeurt, daar zijn nog massa's mensen die leven en die hulp nodig hebben en zij zijn nu belangrijk en...’

Hij merkte, tot zijn eigen verbazing, dat de zinnen bijna als vanzelf uit zijn mond parelden, alsof er iets in hem was dat het overnam, alsof een dier dat jaren opgesloten had gezeten vrijgelaten werd in een open veld. Hij voelde zich zeker en volledig op zijn gemak, tot zijn eigen verbazing. Er was een stem in hem ontwaakt.

Het enige was, bedacht hij later, dat hij niet

helemaal zeker wist of hij ook echt van mening was wat hij van mening was. Misschien zei hij het alleen maar omdat al die andere mensen steeds hetzelfde zeiden en hij anders wilde zijn dan al die andere mensen?

Daar lag hij die nacht nog lang over na te denken, zodat hij veel later in slaap viel dan anders.

Verder lezen?

Benieuwd naar het hele verhaal en wil je verder lezen?

KLIK DAN OP DE ONDERSTAANDE LINK

<https://uitgeverijvogelvrij.nl/boek/?id=dame-blanche>

Over Uitgeverij Vogelvrij

Uitgeverij Vogelvrij publiceert boeken met de lengte en de amusementswaarde van speelfilms.

Het doel van Uitgeverij Vogelvrij is 'lezen' een ander imago te geven en het geschreven verhaal toegankelijker te maken voor de consument van nu, die meer op beelden is gericht. Uitgeverij Vogelvrij zet niet de schrijver maar de lezer centraal.

Elke maand verschijnt er minstens één nieuw boek. Soms vermakelijk, soms romantisch, soms controversieel, maar altijd entertaining.

De digitale edities van onze boeken zijn direct op onze website aan te schaffen. Amazon verzorgt de gedrukte versies.

Meer informatie over onze boeken vind je op:

<https://uitgeverijvogelvrij.nl>

